

ปัญหาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่รับนักเรียนชาวเขา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัด : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดตาก

นางวนิดา วัชรกิจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

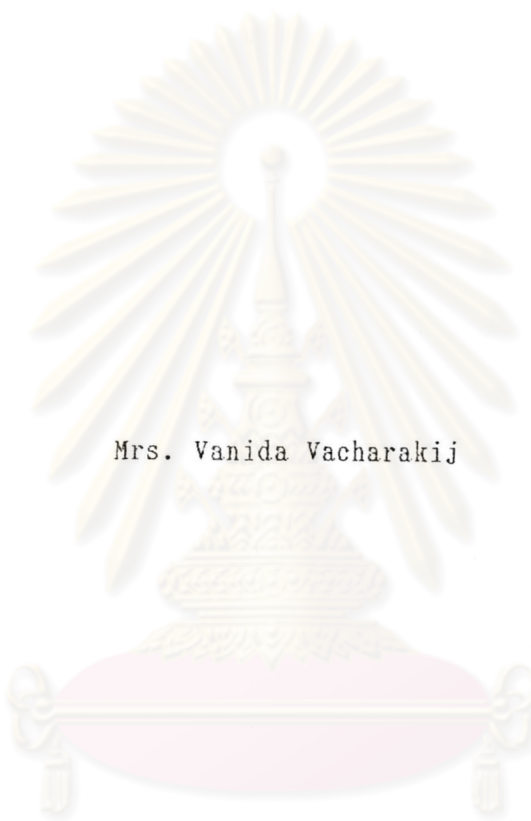
ISBN 974-579-661-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017381

117847496

ADMINISTRATIVE PROBLEMS OF ELEMENTARY SCHOOLS
WITH HILL TRIBE STUDENTS ENROLLMENT UNDER
THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PROVINCIAL
PRIMARY EDUCATION : A CASE STUDY OF CHANGWAT TAK

Mrs. Vanida Vacharakij

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Education Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

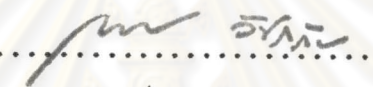
1991

ISBN 974-579-661-1

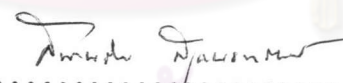
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่รับนักเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงาน
การศึกษาจังหวัด : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดตาก
โดย นางวนิดา วัชรกิจ
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

วนิดา วัชรกิจ : ปัญหาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่รับนักเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดตาก (ADMINISTRATIVE PROBLEMS
OF ELEMENTARY SCHOOLS WITH HILL TRIBE STUDENTS ENROLLMENT UNDER THE
JURISDICTION OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION : A CASE
STUDY OF CHANGWAT TAK) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.सनานจิตร สุคนธ์ทรัพย์, 251 หน้า
ISBN 974-579-661-1

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่รับนักเรียนชาวเขา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตาก

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่รับนักเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดตาก มีปัญหาการบริหารงานทั้ง 6 ด้าน ซึ่งปัญหาที่มีผู้ระบุสูงสุดและรองลงมา 2 อันดับ มีดังนี้

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ปัญหาเด็กพูดและอ่านภาษาไทยไม่ชัด หลักสูตรไม่
เหมาะสม และผลสัมฤทธิ์ต่ำ
2. ปัญหาการบริหารงานบุคลากร ได้แก่ ปัญหาขาดอัตรากำลังครู ครูขาดขวัญและกำลังใจ
และไม่สามารถมอบหมายงานได้เหมาะสมกับบุคลากร
3. ปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงิน ได้แก่ ปัญหาการปฏิบัติงานธุรการล่าช้าผิดพลาด
การคมนาคมลำบากและไม่มีความปลอดภัยในการเดินทางไปรับเงินเดือน และเจ้าหน้าที่ธุรการ การเงิน
และพัสดุขาดความรู้ความเข้าใจในงานที่ทำ
4. ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน ได้แก่ ปัญหาเด็กขาดเรียนบ่อย เด็กสุขภาพไม่ดี
และขาดการรักษาสุขภาพ และการจัดกิจกรรมไม่บรรลุเป้าหมาย
5. ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ ได้แก่ ปัญหาขาดแคลนอาคารเรียน ขาดแคลน
บ้านพักครู และขาดแคลนห้องสำหรับจัดกิจกรรม
6. ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ ปัญหาการสื่อสารระหว่างโรงเรียน
กับชุมชนเป็นไปด้วยความยากลำบาก ชุมชนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมน้อย และขาดการสร้าง
ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

๑

VANIDA VACHARAKIJ : ADMINISTRATIVE PROBLEMS OF ELEMENTARY SCHOOLS WITH HILL TRIBE STUDENTS ENROLLMENT UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION : A CASE STUDY OF CHANGWAT TAK. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. SNANCHIT SUKONTASAP, Ph.D., 251 PP. ISBN 974-579-661-1

The purpose of this research was to study the administrative problems of elementary schools with hill tribe students enrollment under the jurisdiction of the Office of Tak Provincial Primary Education.

The study revealed that the problems encountered by the schools under study covered all the six areas of administrative tasks. When ranking the problems according to frequencies, the first three in each area were as follows:

1. Problems in academic affairs administration included children's deficiency in speaking and reading Thai, inappropriate curriculum and poor academic achievement.
2. Problems in personnel administration were unadequate teachers, low morale of teachers and inappropriate task assignment.
3. Problems in business and financial administration were delay and mistakes in this area of work, inconvenient and risky communication which made it unsafe to travel to get teacher salary and lack of knowledge and understanding on the part of the officials in charge in performing this task.
4. Problems in student affairs administration were high absence rate, unhealthy students with poor health care and unsuccessful activities.
5. Problems in school plants administration included unadequacy of buildings, teacher houses and special rooms for different activities.
6. Problems in school and community relations administration were inconvenient communication between school and community, low community support in organizing the activities and lack of attempt to create good relationship between school and community as well as other agencies.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา

สาขาวิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร์ สุกนธ์ทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์อยู่เสมอ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คุปรัตน์ อาจารย์เติม แยมเสมอ และ อาจารย์ เลียม พูลเอี่ยม รับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบแก้ไข และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือวิจัย จึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ให้ความหวังใจ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดตาก หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่รับนักเรียนชาวเขาทั้ง 4 อำเภอ อันได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอแม่สอด อำเภออุ้มผาง และอำเภอพบพระ ที่ได้ให้ความร่วมมืออำนวยความสะดวก และให้ข้อมูลในการวิจัย อาจารย์พิชัย ปานอ้อม ที่ได้ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล อาจารย์สมทรง เจริญสงค์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเดินทางไปเก็บข้อมูล คุณเฉลิมลักษณ์ เนื้อไม้ คุณมานิดา อติชัยสกุล คุณบุษรา คุปตวินทุ คุณวิจิตรา บุษบา คุณเสาวรส เกียรตินาด ที่ให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ คุณอินทรา เทศวิศาล ที่ได้กรุณาหวังใจในสุขภาพของผู้วิจัย เพื่อนร่วมรุ่นที่ 27 และนิสิตภาควิชาบริหารการศึกษา รุ่นที่ 28 ที่หวังใจและให้กำลังใจเสมอมา พันตรีเกษม ปุณณานนท์ สิบเอกชาญชัย เอี่ยมแทน ที่อนุเคราะห์ในการพิมพ์โครงร่างวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้ 1,800 บาท บิดา มารดา และพี่น้องทุกคน ที่ให้การสนับสนุนอนุเคราะห์และเป็นกำลังใจตลอดมา จึงขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณวัฒนา วัชรกิจ ที่สละเวลาเดินทางไปเก็บข้อมูลกับผู้วิจัยตลอด อีกทั้งคอยสนับสนุนช่วยเหลือ ห่วงใย และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา จนวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

วนิดา วัชรกิจ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	5
ประโยชน์ของการวิจัย	6
วิธีดำเนินการวิจัย	6
ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิจัย	7
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา	8
การศึกษาของชาวเขา	22
โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนชาวเขา	25
การประถมศึกษาในความรับผิดชอบของสำนักงานการศึกษา	
จังหวัดตาก	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
3. วิธีดำเนินการวิจัย	31
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	34
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจ	35
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	56
ตอนที่ 2.1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์	56
ตอนที่ 2.2 สภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่รับ นักเรียนชาวเขาจากการสัมภาษณ์	59
ตอนที่ 2.3 ปัญหาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่รับ นักเรียนชาวเขาจากการสัมภาษณ์	97
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร	145
ตอนที่ 3.1 สภาพการบริหารโรงเรียนที่รับนักเรียนชาวเขา จากการวิเคราะห์เอกสาร	145
ตอนที่ 3.2 ปัญหาการบริหารโรงเรียนที่รับนักเรียนชาวเขา จากการวิเคราะห์เอกสาร	153
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	163
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	163
วิธีดำเนินการวิจัย	163
สรุปผลการวิจัย	164
อภิปรายผลการวิจัย	171
ข้อเสนอแนะ	188
รายการอ้างอิง	193
ภาคผนวก	196
ประวัติผู้เขียน	251

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้สัมภาษณ์	52
2	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามอำเภอ	33
3	จำนวนโรงเรียนประถมศึกษาที่รับนักเรียนเข้า เขาจำแนกตามช่วงของแผน ...	35
4	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามลักษณะและจำนวนอาคารเรียน ...	36
5	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามชั้นที่เปิดทำการสอน	37
6	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามประเภทอาคารประกอบ และแหล่งที่มาของงบประมาณ	38
7	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามลักษณะของบ้านพักครูและแหล่งที่มาของงบประมาณ	40
8	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามจำนวนครู	41
9	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน	42
10	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามเอกสารหลักสูตร	42
11	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามงานทะเบียนของโรงเรียนที่จัดทำ .	45
12	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามงานทะเบียนเกี่ยวกับบุคลากรที่จัดทำ	46
13	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามงานทะเบียนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน	46
14	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามลักษณะภูมิประเทศที่โรงเรียนตั้งอยู่	47
15	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามเผ่าพันธุ์ของประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่	48
16	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามระยะทาง วิธีการ และระยะเวลาในการเดินทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานการศึกษาอำเภอในแต่ละฤดู .	48
17	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามระยะทาง วิธีการ และระยะเวลาในการเดินทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานการศึกษาจังหวัดในแต่ละฤดู .	52
18	จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามสถานภาพ	56
19	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามสภาพการบริหารงานวิชาการ	59
20	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามสภาพการบริหารงานบุคลากร	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
21	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามสภาพการบริหารงานธุรการและการเงิน	72
22	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามการบริหารงานกิจการนักเรียน ...	78
23	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่	88
24	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามสภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	92
25	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามลักษณะปัญหาการบริหารงานวิชาการ	97
26	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามลักษณะปัญหาการบริหารงานบุคลากร	100
27	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามลักษณะปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงิน	101
28	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามลักษณะปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน	103
29	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามลักษณะปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่	105
30	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามลักษณะปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	106
31	ลักษณะปัญหาการบริหารงานวิชาการ สาเหตุ การแก้ไขที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และข้อเสนอแนะต่อไป	108
32	ลักษณะปัญหาการบริหารงานบุคลากร สาเหตุ การแก้ไขที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และข้อเสนอแนะต่อไป	120
33	ลักษณะปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงิน สาเหตุ การแก้ไขที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และข้อเสนอแนะต่อไป	126
34	ลักษณะปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน สาเหตุ การแก้ไขที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และข้อเสนอแนะต่อไป	131

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
35	ลักษณะปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ สาเหตุ การแก้ไขที่ได้ดำเนินการ ไปแล้ว และข้อเสนอแนะต่อไป	137
36	ลักษณะปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สาเหตุ การแก้ไขที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และข้อเสนอแนะต่อไป	140
37	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามประเภทและลักษณะของเอกสาร ..	145
38	จำนวนครั้งของปัญหาที่ปรากฏ จำแนกตามลักษณะปัญหาการบริหารงานวิชาการ และแหล่งข้อมูล	153
39	จำนวนครั้งของปัญหาที่ปรากฏ จำแนกตามลักษณะปัญหาการบริหารงานบุคลากร และแหล่งข้อมูล	156
40	จำนวนครั้งของปัญหาที่ปรากฏ จำแนกตามลักษณะปัญหาการบริหารงานธุรการและ การเงิน และแหล่งข้อมูล	157
41	จำนวนครั้งของปัญหาที่ปรากฏ จำแนกตามลักษณะปัญหาการบริหารงานกิจการ นักเรียนและแหล่งข้อมูล	158
42	จำนวนครั้งของปัญหาที่ปรากฏ จำแนกตามลักษณะปัญหาการบริหารงานอาคาร- สถานที่ และแหล่งข้อมูล	160
43	จำนวนครั้งของปัญหาที่ปรากฏ จำแนกตามลักษณะปัญหาการบริหารงาน ความ สัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และแหล่งข้อมูล	161